

Ofriheterna har ökat efter befrielsekampen

– Hur kommer det sig att de vi inte röstade på har mer att säga till om än de vi röstade på?

Det är en fråga man ofta hör i Zimbabwe idag. Den visar att folk är medvetna om att dagens lidande inte är guds vilja utan ett resultat av människors agerande.

FRÅGAN SOM STÄNDIGT EKAR i mitt huvud är: hur kunde det bli så här? Som jag ser det är det samma våld och dödande som användes för att befria landet som används idag för att styra det. Var finns idag en folkets regering som arbetar för folket? Var är de förbättringar som människor såg framemot efter självständigheten 1980?

I sin bok "Utveckling som frihet" skriver nobelpristagaren Amartya Sen att utveckling är en process där man utvidgar de sanna friheter som folket åtnjuter. Det handlar om tillgång till arbete och inkomst, till utbildning och hälsovård, att öka människors politiska deltagande, stärka mänskliga rättigheter och arbetet för fred. Just de saker som zimbabwier kämpade och dog för i kampen mot kolonialismen. Och alla dessa friheter har på ett förfärligt vis urholkats i Zimbabwe.

Om man inte stärker och främjar dessa friheter hämmas utvecklingen. Amartya Sen menar att utveckling bör eliminera de främsta källorna till ofrihet, som fattigdom och tyranni, liksom intolerans eller ett starkt förtryck från statens sida, bland annat.

Hur kommer det sig att ofriheterna har stärkts efter befrielsekampen?

I kampens, revolutionens, befrielsens och frihetens namn har människor försatts i ett oöverstigligt kaos av en regim som hävdar en legitimitet som ingen idag kan komma ihåg varifrån den kom.

PÅ DEN LÅNGA LISTA på tusentals, snart tiotusentals personer som regimen fängslat eller dödat, finns två människor som stått mig nära. Strax innan jag lämnade mitt land i juni förra året återfanns en mycket kär vän flytande i en damm nära sitt hem. Hon uppgavs ha tagit sitt liv. Men fjorton dagar tidigare

hade Juliana fått besök av en grupp missnöjda personer som anklagade henne för att sprida "subversiv litteratur", alltså texter som fick folk att ifrågasätta auktoriteter.

– Vi vill att folk ska lyssna och lyda, inte ifrågasätta..., så var försiktig!

Två veckor senare beseglades hennes öde.

Idag fick jag ett mejl om att Jestina Mukoko, chef för *Zimbabwe Peace Project*, fängslats inför ögonen på sin son och förd till okänd plats. Polisen hävdar att det inte är deras ärende. Så, om polisen inte kan skydda oss, vem kan det?

De verkliga ofriheter som Amartya Sen nämner, exempelvis avsaknad av i systemet inbyggda instrument som garanterar fred och rättssäkerhet, en auktoritär regims inskränkningar av medborgerliga friheter och politiskt deltagande demonstreras tydligt i hur den zimbabwiska regeringen agerar.

En sak som jag övertygad om är att de just nu pågående samtalen om en samlingsregering inte betyder någonting för Mugabe. När avtalet skrevs under i september sa han: Det här som kallas demokrati är inte afrikanskt... Alla dessa nya oppositionspartier...

JAG VET INTE VAD OMVÄRLDEN MÅSTE se innan den stoppar det som pågår i Zimbabwe. Den såg på när Charles Taylor mördade folk i Liberia, den ser Darfurkrisen..., och är mycket mjuk mot Mugabe. Så kanske först när en miljon har dött?

Ännu ett val är, enligt min mening till ingen hjälp, problemet är en man och hans hantlangare, så mäktiga att de har terroriserat bort sitt eget folk ut ur landet.

Detta rör inte bara oss zimbabwier, vi behöver alla er därute som tror att en annan värld är möjlig.

ZANELE MDLULI